

Режим доступа: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=6534>. – Загл. с экрана.

2. Дюркгейм Э. О разделении общественного труда / Э. Дюркгейм. – М. : Канон, 1996. – 431 с.

3. Романова Н. Ф. Соціальне партнерство / Н. Ф. Романова, І. П. Мельник. – Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – 238 с.

Лачко О. Ю.

ПЕРФОРМАТИВНЕ МИСТЕЦТВО У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ СТУДЕНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Провідною ідеєю та головною метою реформи національної освіти України на всіх рівнях стало формування моральної, творчо мислячої людини з високою світоглядною культурою. У зв'язку з цим особливої уваги при підготовці фахівців мистецьких спеціальностей вимагає формування цілісного культурологічного світогляду, вміння аналізувати і синтезувати мистецькі явища, виявляти їх естетичні цінності та моральні якості. Саме оскільки сформована світоглядна культура набуває особливої значущості в його професійній діяльності.

З початком ХХІ ст. в українському суспільстві відбувається стабілізація, що зумовлює зміну театральної парадигми. Нова режисерська генерація, котра дебютувала в Харкові на зламі мистецьких систем, коли означилася певна непридатність усталених режисерських підходів, зацікавилася лабораторними моделями театру. Починаючи з 2000-х рр., поряд із державними театрами динамічно розвиваються авторські театри-лабораторії, театри-студії. Нове покоління митців продукувало на сцені власні візії стосовно нагальних соціальних проблем, таким чином утворюючи специфічний естетичний фундамент для долучення перформансів у площину харківської режисури.

Іноді пересічний глядач сприймає перформанс як такий

собі квазітеатр. Насправді, площина перетину театру та перформансу – це унікальний простір перетину театру й «нетеатру», в якому експериментує режисер Роза Саркісян. Для своїх вистав режисер обирає незвичайний обшир. Кожне з означених місць має свої знакові конотації, які значно розширюють ситуацію мистецтва, переносячи артефакт на територію життєвої практики [1].

Під час перформансу виникають незвичайні відносини з публікою. Безпосередній контакт із глядачами, які за допомогою сценічної дії стають рівноправними учасниками, так чи інакше змушує мистецтво поглинати життя в його безпосередніх проявах, розширюючи жанрові і видові театральні межі.

Варто відзначити зростаючий інтерес харківського молодого покоління режисерів до постановок постдраматичних вистав, що гібридизують в собі ознаки перформансу. Драматург і режисер Харківського академічного російського драматичного театру імені А. С. Пушкіна Олександр Середін продовжує провокувати театральне середовище власними візіями: «Пушкін. Племя», «Герой нашего времени», «Гимнастический козел». В означених виставах простежуються основні характеристики постдраматичного театру: рівноправність усіх елементів (епізодів) вистави, тілесність, гіпернатуралізм, візуальна драматургія тощо. Серед творчих колективів, котрі використовують практику перформансу, слід відзначити театр «Кімната Т». Актори театру демонструють перформанси прямо на вулицях, в безпосередньому контакті з перехожими, у результаті чого все місто стало великим театром.

До цікавих творчих доробків варто додати соціальну мультимедійну виставу К. Васюкова «Та, що вмирає», у якій підіймається актуальна нині тема насильства над дітьми. Створивши своєрідну експериментальну платформу «Лабораторія Театра», режисерки Кіра Малініна та Юлія Даниленко актуалізують практику танцювального перформансу у театральному середовищі Харкова: «Желтым», «Как в коже твоей», «Танцевальные диалоги о любви».

У 2015 р. реалізовано незвичайний проект харківського плейбек-театру «Живе дзеркало» – «Вмикай себе в життя»,

який допомагав переселенцям із Донецької та Луганської областей адаптуватися на новому місці і подолати депресію. Плейбек-театр – оригінальна форма імпровізаційного мистецтва, в якій глядачі розповідають про реальні події, що сталися в їхньому житті, а потім спостерігають, як ці розповіді втілюються в сценічній дії акторами театру. Це явище посідає своє місце між психологією, громадським життям і мистецтвом. Його головна цінність – історії, якими наповнене саме життя. Мета постановок «Живого дзеркала» – створити ритуальний простір, у якому будь-який голос і будь-яка історія, якою б звичайною або незвичайною вона не здавалась, може бути почута і розказана, оскільки вона унікальна й унікально цінна, і саме тому є сенс її розповідати та почути. Актори не обговорюють сценарій і не готуються до виконання. У результаті виникає глибокий та сильний досвід, який збагачує глядачів/учасників в рамках та за межами сцени.

Варто зазначити, що сучасна театральна сцена Харківщини набуває ознак діалогу між автором і глядачем. Перформанси уже не вміщуються в традиційні простори театрів і концертних зал, виходять за рамки світу художньої презентації. Вони проникають у сферу повсякденного життя. «З художньої сфери перформанс потрапляє до соціального (медійного й економічного) простору. В акціях, що проводяться з рекламною метою, рекламист використовує засоби «мистецтва дії»: епатаж, провокацію, залучення до неї. Долаючи межі художньої дії, ці принципи набули універсальності», – зазначає В. С. Романюк [2, с. 8].

У результаті аналізу вистав харківських театрів, слід зазначити, що у всіх вищенаведених прикладах простежуються поняття творчої ідеї, реалізованої певною взаємодією «автор-глядач», колективність, поліваріантність ідей, просторово-часова дуальність і провокативність. Очевидні нові ролі «автора» і «глядача», де автор не лише інтерпретатор ідей, але й сценарист, дослідник психоемоційного стану учасників акції. Автор провокує аудиторію, перетворюючись на глядача подальшої сценічної дії. Водночас у глядача виникає право інтерпретації і трансформації авторської ідеї, що робить його

співавтором, а перформанс – полем перевтілень, де всі – рівноправні учасники та перебувають у тісному комунікативному зв'язку. Таким чином, перформанс є динамічною театральною практикою, за допомогою якої митці можуть висловити не лише своє ставлення до тих чи інших проблем, але й використувати її як діалог з суспільством. Зростаючий інтерес до постмодерністських театральних практик у глядачів Харківщини дозволяє спрогнозувати, що і надалі ці культурні формоутворення будуть затребувані українською громадськістю.

Література

1. Лачко О. Ю. Перформанс у просторі української театральної сцени // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Серія: Мистецтвознавство. – 2015. – № 6. – С. 125–128.

2. Романюк В. С. Перформанс у просторі культури: архаїчні прототипи та сучасні репрезентації : автореф. дис. ... канд. культурології : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури». – Харків, 2008. – 18 с.

Лободин Р. О.

ОБЕСПЕЧЕНИЕ КАДРОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ КАК ОСНОВЫ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНЫХ ТРАНСФОРМАЦИЙ

Перед лицом постоянных угроз внешней среды современные предприятия все чаще сталкиваются с проблемами обеспечения их эффективности в условиях глобальных трансформаций. Это связано с тем, что происходящие во внешней среде события и тенденции их развития не всегда оказывают положительное влияние на функционирование хозяйствующих субъектов. Негативные изменения происходят и на рынке труда, обусловленные его изменчивостью, подверженностью влиянию новых технологий и глобальных миграционных трендов. Логичной реакцией на негативные